

En Yerli Malımız Dilimiz

— Şakir Albayrak · 06 Mayıs 2011

En Yerli Malımız: DİLİMİZ

Dilimiz üzerine elbette çok şey yazılıp çizildi. Meselenin özüne dair Nurullah Ataç'ın yıllar önce(1946) yaptığı değerlendirmesini önemli olduğu kanaatiyle aşağıya aynen alıyorum. H.F.Gözler 'in de alıntılacağı bu metnin başlığı sanki "Dil Üzerine " olsa daha iyi olurdu demekten kendimi alamıyorum.

ŞİİRİMİZ ÜZERİNE *

Şiirimiz, eski şiirimizi kendimiz de okumalı, çocuklarımıza da okutmamızdır. Dilimizi gerçekten öğrenmenin, tadına erip onunla güzel şekiller kurmak gücünü edinmenin başka yolu yoktur. Edebiyat-ı Cedide 'den beri, belki de Tanzimat'tan beri Türk yazarlarının çoğu Türk dilini beğenmez, ille değişsin de Frenkçeye benzesin isterler; en özenerek yazdıklarında bile başka bir dilden çevrilmiş sandıracak bir hava, Karacaoğlan'la birlikte:

Dilleri var, bizim dile benzemez.

dedirtecek bir yabancılik kokusu duyurulur. Şaşılmaz öyle olmasına. Avrupa'dan gelen kitapları okumasak olmazdı: Onlar bize kafamız için gerekli bir azık getiriyorlardı. Ama divanları kapatmak zorunda değildik; Fuzuli'nin, Baki'nin, Nedim'in kasidelerinde, gazellerinde öyle bir tazelik, öyle bir yenilik vardır ki, Tevfik Fikret'in şiirlerinde de, Halit Ziya Uşaklıgil'in nesrinde de bulamazsınız. Fuzuli, Baki, Nedim o tazeliği, o yeniliği Türk dilini sevmiş saymış olmalarına borçludurlar. Biz de onların şiirlerini okuyup, çocuklarıma okutup o sevgiyi, o saygıyı edinmeliyiz.

Divan şiiri milli değilmiş de, halk şiiri, saz şairlerinin koşmaları milli imiş; onun için divanları kapatıp yalnız cönkler okumalı, ağızlarda dolaşan türküleri toplayıp öğrenmeli imişiz... Bu tatsız şaka biraz uzun sürdü. Halk şiirimizin güzelliklerini bilmez, anlamaz değilim; Köroğlu'nun, Karacaoğlan'ın diye anılan birkaç koşma, semai vardır ki, en güzel gazellerimizin yanına konabilir. Ama onlar azdır. Divan şairlerimizin yazdıkları da bizim baba mirasımızdır, onları hor görmeğe de yabancı saymağa da hakkımız yoktur.

Saz şairlerimizin şiirlerini okumalıyız, ama divan şiirini de bırakamayız. Bize dilimiz asıl onlar öğretecek, tadına asıl onlar erdirecektir. Fuzuli'nin gazellerini okurken, Baki'nin gazellerini okurken o Arapça, Farsça sözlerin altında Türkçe'nin tatlı sesini duymuyor musunuz? Suçu onlarda değil, kendinizde arayın. Karacaoğlan'a bayılırım, ama Nedim'i Galibi okurken de kelimeleri her zaman anlamasam dahi gene benim dilim olduğunu seziyorum, gene kendi dilimi duyduğum için yüreğim çarpıyor. Divan şairlerimizin Arapça'dan, Farsça'dan aldıkları sözler, onların dillerini Türkçe olmaktan çıkarmamıştır. O sözler birer yabancıdır; ama salınıp gezdikleri bahçenin toprağı buram buram Türkçe kokar, Türk kokar

*H.Fethi Gözler, Örnekleriyle Türkçe ve Edebiyat Bilgileri s,338-339, inkılap ve Aka ,1975

Nurullah Ataç